

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії, **Попченко Іван Сергійович**, 1997 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2019 році Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена Наказом Українського державного університету імені Михайла Драгоманова від «31» березня 2025 року ДФ 95, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – **ПОДОБЕД Олени Андріївни**, доктора історичних наук, доцента, доцента кафедри джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;

Рецензента – **БИБИК Дар'ї Дмитрівни**, доктора філософії за спеціальністю 231 «Соціальна робота», доцента кафедри соціальної освіти та соціальної роботи Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;

Офіційних опонентів:

САВЧУКА Бориса Петровича, доктора історичних наук, професора, професора кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

СОВИ Андрія Олеговича, доктора історичних наук, професора, професора кафедри олімпійської освіти Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського;

КОЛОМОЄЦЬ Галини Анатоліївни, кандидата педагогічних наук, старшого дослідника, заступника директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти», на засіданні «14» травня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 032 «Історія та археологія» на підставі публічного захисту дисертації «**Національна скаутська організація України «Пласт» (1991 – 2014 роки): відновлення та діяльність**» за спеціальністю 032 «Історія та археологія».

Дисертацію виконано в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова, м. Київ.

Науковий керівник **Потильчак Олександр Валентинович**, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою, що повністю відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами) і містить нові науково обґрунтовані результати, а саме: запропоновано авторську періодизацію дослідження проблематики становлення й розвитку Національної скаутської організації України «Пласт», в рамках якої виділено період 1991 – 2014 років як специфічний історичний зріз еволюції даної організації після здобуття нашою державою незалежності та в умовах системних змін, що відбувалися в українському суспільстві, сягнувши свого апогею 2013-2014 року під час Революції гідності та супроводжувався реалізацією стратегії розвитку Національної скаутської організації України «Пласт»; на основі джерел, що вводяться в науковий обіг уперше (зокрема, матеріалів, опублікованих безпосередніми учасниками пластового руху), та систематизації й узагальнення наявної у доступних вітчизняних і зарубіжних працях розрізненої інформації, окреслено передумови відновлення діяльності Пласту на вітчизняному ґрунті, відстежено процес кількісного зростання організації та виявлено специфіку пластового руху в контексті соціально-політичних змін української дійсності; проведено аналіз взаємного впливу світового скаутського співтовариства і пластових організацій в Україні, а також системно висвітлено протиріччя розвитку Пласту як національного, так і міжнародного характеру, що виникали в процесі ствердження даної організації на теренах України після 1991 року.

Здобувач має 4 наукових публікації за темою дисертації, з них 3 наукових

публікації, розміщених у друкованих наукових фахових виданнях та збірниках наукових праць, затверджених Міністерством освіти і науки України, і 1 статтю – в електронному фаховому виданні, затвердженому Міністерством освіти і науки України:

Статті у вітчизняних фахових виданнях

1. Попченко І. Передумови зародження скаутського руху: вплив на соціалізацію та виховання молоді. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Т. 2, вип. 58. С. 27-31.
2. Попченко І. Ключові аспекти відновленн я діяльності Пласту в Україні за часів незалежності. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Т. 2, вип. 70. С. 17-22.
3. Попченко І. Відновлення скаутського руху в Україні за часів незалежності: історичне значення Пласту. *Věda a perspektivy: мультидисциплінарний міжнародний журнал*. 2024. № 8(39). С. 203-212.
4. Потильчак О. В., Попченко І. С. Відновлення діяльності Пласту в Україні: особливості розвитку в першій половині 1990-х років. *Вісник науки та освіти*. 2025. № 2(32). С. 1783-1793.

Матеріали наукових конференцій

1. Попченко І. С. Скаутинг як інструмент формування громадянської свідомості української молоді. *Драгоманівські історичні студії: зб. наук. праць молодих істориків*. 2020. Вип. 5(9): матеріали ІХ Всеукраїнських драгоманівських читань молодих істориків «Україна в європейській та світовій історії: сучасний науковий і освітній дискурс» (до 185-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова та 50-річчя відновлення історичного факультету) (м. Київ, 19 березня 2020 р.) / відп. ред. і упор. О. В. Потильчак: кафедра джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін; історичний ф-т; УДУ імені Михайла Драгоманова. Київ; Ніжин: Видавець Лисенко М. М., 2020. С. 387-389.
2. Попченко І. С., Потильчак О. В. Суспільно-виховна складова скаутського руху як тенденційна основа створення Пласту *Інтеграція світових наукових процесів як*

основа суспільного прогресу: матеріали VI Міжнародної науково практичної конференції (м. Київ, 25-26 листопада 2022 р.). Київ; Запоріжжя: Інститут інноваційної освіти, 2022. С. 44-46.

3. Попченко І. С. Скаутинг на теренах України: першопричини виникнення та розвитку *Актуальні дослідження правової та історичної науки: матеріали Міжнародної наукової Інтернет-конференції* (м. Тернопіль, Україна; м. Переворськ, Польща, 13-14 грудня 2022 р.). Вип. 46. Тернопіль: ФОП Шпак В. Б., 2022. С. 91-93.
4. Попченко І. С. Історична роль Пласту в формуванні національної самосвідомості в Україні *Сучасний стан та перспективи розвитку науки, освіти і технологій: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Полтава, 3 січня 2023 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2023. Ч. 2. С. 34-35.
5. Попченко І. С. Заборона діяльності Пласту за часів СРСР: ключові передумови *Проблеми та перспективи розвитку науки, освіти і технологій в ХХІ столітті: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Ізмаїл, 27 січня 2023 р.). Ізмаїл: ЦФЕНД, 2023. Ч. 2. С. 61-62.
6. Попченко І. С. Передумови й причини заборони діяльності Пласту на теренах України за радянської доби *Гуманітарний корпус: збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, історії, психології та педагогіки: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні наукові проблеми та інноваційні рішення в контексті ХХІ століття»* (м. Київ, 17 лютого 2023 р.). Вип. 49. Київ: ТОВ «НВП Інтерсервіс». С. 30-33.
7. Попченко І. С. Становлення скаутських організацій як осередків соціалізації молоді в Україні наприкінці ХХ ст. *Драгоманівські історичні студії: зб. наук. праць молодих істориків*. 2023. Вип. 8(12): матеріали XII Всеукраїнських драгоманівських читань молодих істориків «Україна в європейській та світовій історії: сучасний науковий і освітній дискурс» (м. Київ, 17 березня 2023 р.) / відп. ред. і упор. О. В. Потильчак: кафедра джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін; історичний ф-т; УДУ імені Михайла Драгоманова. Київ; Ніжин: Видавець Лисенко М. М., 2023. С. 223-226.

8. Попченко І. С. Залучення української діаспори до відновлення Пласту: основні напрями співпраці. *Драгоманівські історичні студії: зб. наук. праць молодих істориків*. 2024. Вип. 9(13): матеріали XIII Всеукраїнських драгоманівських читань молодих істориків «Україна в європейській та світовій історії: сучасний науковий і освітній дискурс» (м. Київ, 15 березня 2024 р.) / відп. ред. і упор. О. В. Потильчак: кафедра джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін; історичний ф-т; УДУ імені Михайла Драгоманова. Київ; Ніжин: Видавець Лисенко М. М., 2024. С. 237-240.

У дискусії взяли участь та висловили зауваження:

1. **ПОДОБЕД О.А.**, доктор історичних наук, доцент, доцент кафедри джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін Українського державного університету імені Михайла Драгоманова – голова ради.

2. **БИБИК Д.Д.**, доктор філософії за спеціальністю 231 «Соціальна робота», доцент кафедри соціальної освіти та соціальної роботи Українського державного університету імені Михайла Драгоманова – рецензент.

3. **САВЧУК Б.П.**, доктор історичних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника – офіційний опонент.

4. **СОВА А.О.**, доктор історичних наук, професор, професор кафедри олімпійської освіти Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського – офіційний опонент.

5. **КОЛОМОЄЦЬ Г.А.**, кандидат педагогічних наук, старший дослідник, заступник директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» – офіційний опонент.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Попченку Івану Сергійовичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 032 «Історія та археологія».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Окрема думка члена разової ради додається (за наявності).

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Олена ПОДОБЕД